

Globalització *versus* localització, incompatibilitat o convivència al ciberespai?

Ricard Faura
Universitat Pompeu Fabra

Globalització/Localització, és possible compaginar aquests dos conceptes que, en un principi, semblen completament oposats? En aquest article, s'intenta demostrar que no solament són compatibles sinó que, en aquest procés de globalització en què, a hores d'ara, ens veiem immersos, no serà possible desvincular l'augment dels valors globals amb l'assentament i el creixement dels locals. Un paper fonamental dins d'aquest procés l'han de tenir les anomenades «Xarxes Ciutadanes», veritable porta d'entrada per a moltes persones al ciberespai, potser el més gran exponent d'aquest nou món *global*.

Globalization/localization: can we juxtapose these two concepts which, in principle, seem completely opposed? This article attempts to demonstrate that not only are they compatible, but that in the current process of globalization it will be impossible to disconnect the growth of global values from the ascent and increase of local ones. A fundamental role in this process will be played by the so-called «Citizen Networks,» true entryways for many people into Cyberspace, perhaps the most important exponent of this new global world.

Va ser durant la conferència anual de l'American Anthropological Association, 1992, que es van consolidar els conceptes de *cibercultura* i *ciberespai* i es va definir la *cybor anthropology* com "l'estudi etnogràfic de les relacions entre els humans i les màquines en aquest final de segle XX en el qual les noves tecnologies serveixen d'agents de producció social i cultural". Més endavant, el novembre de 1995, a la reunió de l'American Anthropological Association, es va comprovar un creixement d'aquest tipus d'estudi i una reorientació en la direcció d'investigar les comunitats electròniques tant des del punt de vista dels contextos on les tecnologies de l'ordinador es desenvolupen, com des del de la interacció entre els dissenyadors i els usuaris i les comunitats que resulten d'aquesta interacció, a vegades imaginades i inventades però capaces de crear noves identitats, els *cyborgs*, els veïns electrònics, així com viure en regions i comunitats físiques i virtuals.¹ Aquests precedents donen d'alguna manera el tret de sortida al treball de camp dins de l'anomenat ciberespai i la seva posterior interpretació sota el prisma de disciplines, fins al moment tan allunyades i fins i tot reticents a l'anàlisi del fenomen de les noves tecnologies.

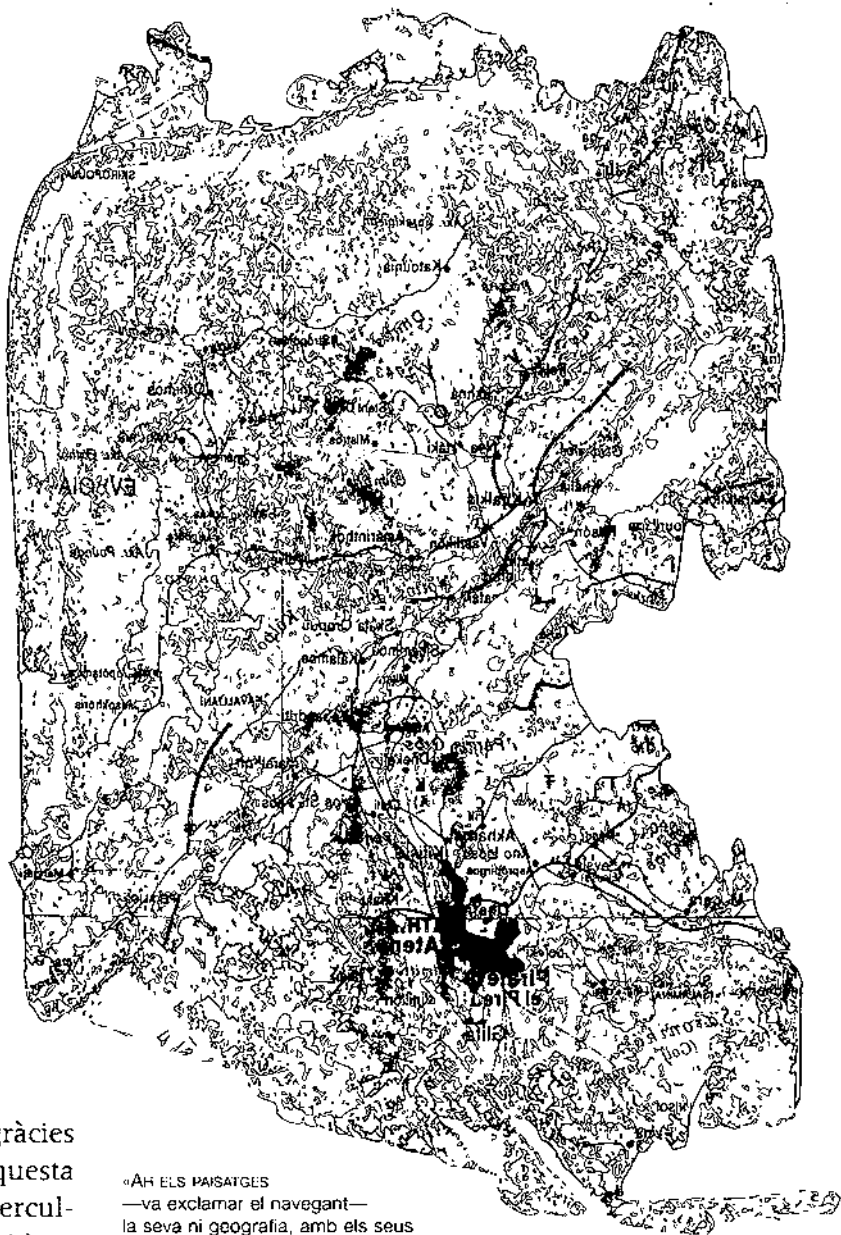
Ciberespai, globalització, mundialització, localització... són termes que actualment apareixen diàriament ja sigui als mitjans de comunicació, a les publicacions o a les mateixes converses quotidianes. Què hi ha darrere d'aquestes paraules? Com poden ser utilitzades per defensar idees que molts cops són contraposades les unes de les altres? En aquests moments s'està produint un cert desconcert entre els defensors de les cada cop més velles teories de la globalització davant dels que intenten desmuntar d'alguna manera aquest mite, sense que això representi estar frontalment en contra de res ni de ningú.

Caldria començar definint cada un dels conceptes que aniran sortint al llarg de l'article i que no per sentits i repetits tenim de vegades del tot clars.

Ciberespai és una paraula creada al voltant de l'any 1984 per William Gibson,² escriptor de ciència ficció. Una paraula desafortunada, potser, si es manté d'alguna manera lligada a la visió desespe-

rada, distòpica, del futur proper que es troba en les planes de *Neuromàntic*. Malgrat tot, una paraula, de fet, que designa un nou escenari, un esdeveniment nou i irresistible en l'elaboració de la cultura i el quefer humà sota el signe de la tecnologia. Univers nou, univers paral·lel creat i sustentat per les computadores i les línies de comunicació del món. Un món en el qual el tràfec global de coneixements, secrets, mesures, indicadors, entreteniments i la identitat alterhumana adquireix forma: imatges, sons, presències mai no vistes a la superfície de la terra floreixen en una vasta nit electrònica³. "Espai metafòric, espai de comunicació, obert a través de la connexió mundial dels ordinadors." Pierre Levy.⁴

Podem entendre com a *cibercultura* una col·lecció de cultures i productes culturals que existeixen i han estat possibles gràcies a Internet, amb les històries dites sobre aquesta cultura i els seus productes culturals. La cibercultura, igual que totes les cultures, és extensa i àmplia, i està en un constant estat de fluxos, "expressa una mutació fonamental de l'essència mateixa de la cultura. Es produeix una emergència d'una nova forma d'universalitat que és diferent de les formes culturals universals anteriors. Aquesta universalitat es construeix sobre la indeterminació d'un sentit global, universalitat per interconnexió. Tendeix a mantenir la seva indeterminació. Es produeix una reorganització i metamorfosi constant. Mutació cultural vinculada a un canvi en el sistema de comunicació." Pierre Levy.⁵ Comparant-la a una definició clàssica de cultura, podríem dir que *Cultura* és alguna cosa donada, no susceptible de ser explicada en termes d'herència biològica, que es transmet a través del que s'ha anomenat "tradicció externa", i a la qual els éssers humans no poden aspirar deliberadament.⁶ Es pot veure que la diferència més gran entre el que anomenem cultura i cibercultura és que mentre la primera no està sotmesa a cap domini de medi o sistema de comunicació, la cibercultura resta supeditada només a un sistema de

«AH ELS PAISATGES
—va exclamar el navegant—
la seva ni geografia, amb els seus
no noms d'uns no llocs d'un ni poema»

comunicació, les grans xarxes informàtiques.

S'entén per "mundialització" o "globalització" la intensificació de les relacions socials a tot el món per les quals llocs llunyans s'enllacen de tal manera que els esdeveniments locals estan configurats per esdeveniments que passen a molts quilòmetres de distància. Aquest és un procés dialèctic ja que aquests esdeveniments locals es poden moure en direcció inversa a les distants re-

1. Mª Jesús Buxó i Rey. *Antropología, Prospectiva y Nuevas Tecnologías*, pàgina 3.

2. Autor de la novel·la *Neuromàntic*. Alella, Barcelona: Pleniluni, 1988.

3. Michael Benedikt. *Cyberspace, First Steps*. Massachusetts Institute of Technology, 1991.

4. Conferència pronunciada al Palau de la Generalitat el 5 de març de 1998.

5. Lévy, Pierre. *La Cibercultura, el segon diluvi?* Barcelona: Edicions de la UOC, Editorial Proa, 1998.

6. *Diccionario de la Unesco de las Ciencias Sociales*. Barcelona: Planeta-Agostini 1988.

lacions que els van donar forma.⁷

Aquest procés de globalització/mundialització, ha impregnat tots els vessants i les disciplines. Sense voler caure en una anàlisi economicista vull citar una visió diferent del problema ja que ens ve des de l'economia. Vidal Villa⁸ ens aporta la seva aproximació a un mateix fenomen vist des d'una òptica molt diferent però arribant a conclusions força semblants: "A un nivel más profundo se manifiesta una contradicción entre la base económica cada vez más mundializada y los Estados 'nacionales', que es la manifestación más clara de la oposición entre la tendencia básica del sistema y la autonomía relativa de los Estados, principales obstáculos para la mundialización. El capital se internacionaliza, necesita y tiende hacia la formación de un mercado mundial. Pero los Estados 'nacionales' se resisten al suicidio y se aferran a la defensa de su soberanía. Lo que da lugar a que exista un conflicto entre nacionalismos de 'nación' y nacionalismos de 'Estado', en virtud del cual la tendencia a la recuperación plena de la identidad política por parte de las diversas naciones se enfrenta a la intransigencia de los Estados centrales, incluso para reconocer dicha tendencia, que por cierto, no se opone al proceso general de mundialización del capital. La proliferación de nacionalismos de "nación" contribuye a la mundialización. No así la pervivencia de los actuales Estados centrales. [...] Todo ello lleva hacia una nueva configuración del sistema capitalista mundial. El sistema mantendrá su estructura Centro/Periferia. Pero esta estructura tiende a no estar configurada por países, por estados, sino por franjas de población, por sectores de la sociedad, por clases sociales en definitiva, a nivel mundial. [...] Para llegar a la culminación de la mundialización del sistema el principal obstáculo es hoy el Estado 'nacional'."

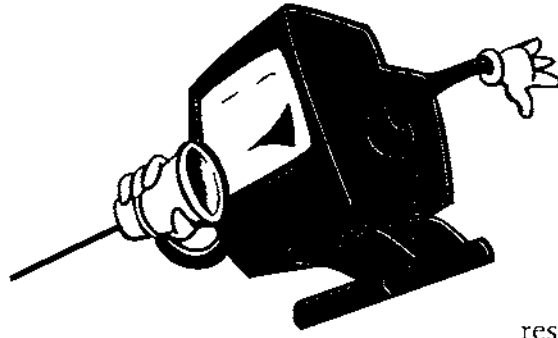
És en aquest punt que m'agradaria introduir dos conceptes clau a l'hora de centrar aquest debat, són els d'"universalitat" i "totalització". Encara que en un primer moment poden semblar el mateix, són conceptes totalment oposats. Universalitat dona cabuda a tot tipus de diversitat, dins d'aquesta, la seva màxima expressió és l'home. La

totalització és uniformadora i homogeneïtzadora, refusa qualsevol diferència per petita que sigui, la totalitat ho explica tot.

Podríem dir que Marshall McLuhan és el pare del concepte de globalització i més concretament el primer a definir el futur del món com una gran "aldea global".⁹ Com acostuma a passar molts cops, els precursors d'unes determinades idees o teories són superats en els seus plantejaments pels seus deixebles, fent que amb el temps perdem de vista les veritables proposicions que inicialment varen fer. Mac Luhan va imaginar com seria des del punt de vista comunicacional la humanitat, sense perdre de vista els possibles problemes que es derivarien d'aquesta nova situació, punts pràcticament oblidats amb el pas del temps. "Ara tots vivim en aquest món irracional, instantani, immediat. Jo vaig anomenar això l'*Aldea Global*, però la gent va pensar que això era un ideal, que jo estava imaginant una situació ideal. En realitat, una aldea no és una cosa ideal, perquè la gent sap massa sobre els altres. No hi ha privacitat, no hi ha identitat. En l'aldea global elèctrica la gent sap massa, i ja no hi ha un lloc on amagar-se."¹⁰

Anthony Giddens ens diu, "El desenvolupament de les relacions socials mundials, probablement serveix per disminuir alguns aspectes dels sentiments nacionalistes vinculats als estats nacionals (o alguns estats), però també pot estar causalment implicat en la intensificació de sentiments nacionalistes més localitzats. Dins de les circumstàncies d'accelerada mundialització, l'estat nacional s'ha fet massa petit per abordar els grans problemes de la vida i massa gran per als petits problemes. Al mateix temps que les relacions socials s'estenen lateralment, i com a part del mateix procés, observem la intensificació de les pressions que reivindiquen l'autonomia local i la identitat cultural regional."¹¹

Entrem dins del terreny dels que podríem anomenar precursors del ciberespai. Aquestes persones vinculen l'avenç i l'èxit del ciberespai amb el procés de globalització, per ells una cosa portarà a l'altra. «[...] L'era digital serà descentralitzadora, globalitzadora, harmoniosa i permissiva» segons paraules de Nicholas Negroponte. Tot plegat amanit amb un intent d'acabar amb «l'anacro-

nisme dels nacionalismes», paraules textuals i a la vegada perilloses del mateix Negroponte. «La mateixa nació estat està sofrint un canvi i una globalització molt forts. D'aquí a cinquanta anys els governs seran més grans i a la vegada més petits. Europa s'està dividint en entitats ètniques més petites i al mateix temps està tractant d'unir-se econòmicament. Les forces del nacionalisme propicien una actitud més cínica i rebutgen qualsevol intent d'unificació a escala mundial. Però en el món digital les solucions que abans eren impossibles ara són viables.» Què voldrà dir amb les solucions que abans eren impossibles i ara sí que ho són? Potser es tracta de poder imposar idees i maneres de governar més fàcilment que abans mitjançant el poder que dona el control de la informació? Nicholas Negroponte ens ofereix una altra de les seves perles i ens diu, «Espero que com la bola de naftalina que es transforma de sòlid a gas directament, la nació-eter-ri-to-rialsstat s'evapori sense passar per una confusió sentimental i inoperativa abans que algun ciberestat global domini l'èter polític. Sense cap dubte el paper de la nació-estat canviarà radicalment i no hi haurà més lloc per al nacionalisme que per a la verola.» No deixa de ser curiós el fet de llegir les teories d'un dels més grans gurus del regne del bit i principal precursor d'un procés de mundialització i fins i tot podríem dir de totalització. Cal tenir en compte que aquest gran defensor de la cultura global, agafa més de tres-cents avions l'any i que, per tant, està defensant les teories del domini del ciberespai trepitjant el món real dia a dia, sense conèixer, però –des dels hotels és gairebé impossible de fer-ho–, la realitat cultural i social de cada lloc que visita. Negroponte ens diu, “En vint anys, els nens no entendran el nacionalisme, perquè donaran per feta la civilització global”. Fent referència a l'Estat espanyol va dir, “Espanya és massa petita per ser mundial i massa gran per ser local, a partir d'ara les grans estructures polítiques seran més grans i més petites”. Actualment, però, sembla redefinir el seu discurs tot reconeixent que a vegades les diferències culturals s'afavoreixen, fins i tot dins del ciberespai. Tot parlant dels

països mediterranis va dir que parteixen amb un cert avantatge respecte als altres països europeus ja que tenen una característica que els diferencia: “[...] la falta de respecte a l'autoritat que és saludable i molt connatural a Internet.”¹² Queda un altre cop de manifest que els condicionants culturals poden influir decisivament sobre aquest procés, tant en positiu com en negatiu. Responent¹³ a la pregunta dels periodistes sobre si Internet acabaria amb les cultures minoritàries va dir: “L'enfocament ha de ser el contrari, aprofitar Internet perquè les cultures minoritàries s'estenguin pel món. Mai com ara no hi ha hagut tantes possibilitats perquè quelcom local es conegui globalment. El món digital beneficia el Tercer Món i les multicultures, no acaba amb elles.”¹⁴

Dels que creuen que el procés globalitzador no serà en cap manera excloent amb les cultures anomenades minoritàries i fins i tot defensen que aquestes aportaran una important contribució a aquest nou concepte de societat, podem destacar el sociòleg Manuel Castells, un dels més importants estudiosos del ciberespai i les seves repercussions en la societat actual. Castells diu “Per actuar globalment necessites una certa estabilitat de la societat en la qual et mous, els fluxos no poden ser fluxos purament abstractes, han d'aterrar en territoris, en històries, en cultures. [...] Llavors, si tu tens una identitat organitzada, aquesta identi-

7. Anthony Giddens. *Consequences of Modernity*. Regne Unit: Polity Press, 1990.

8. Vidal Villa, José Maria. *Mundialización*. Barcelona: Icaria, 1996.

9. Utilitzo el vocable *aldea* ja que tot i no ser una paraula catalana és el vocable més conegut i utilitzat, en tot cas en català es podria traduir com *llogaret*

10. Manuel A.; Jofré B. *Conversando con Mc Luhan*, Entrevista feta al Canadà el mes de gener de 1979, un any després va morir.

http://www.uchile.cl/faculiades/csociales/talon/talon_1/mcluhan.htm.

11. Anthony Giddens, *Consequences of Modernity*. Regne Unit: Polity Press, 1990, pàg. 68.

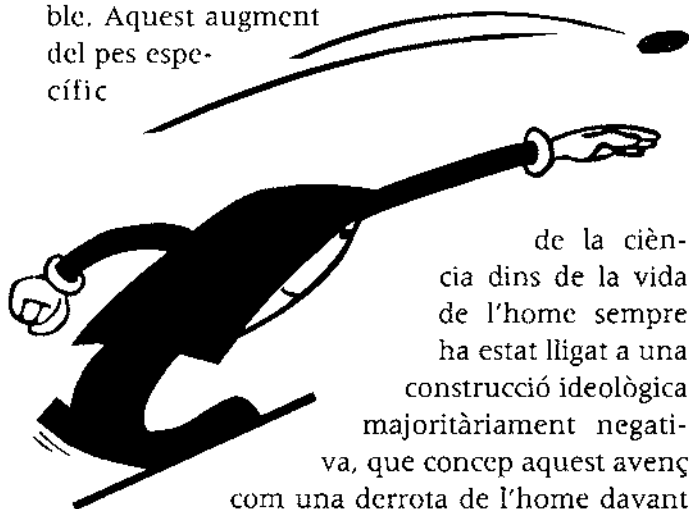
12. Fragments de la conferència de Nicholas Negroponte pronunciada a Madrid el passat any 1997.

13. Conferència pronunciada a Madrid el 21 d'abril de 1998.

14. *El País* (22 abril 1998), pàg. 28.

tat no es dissol pel fet de participar en la Xarxa, mentre que si tens una identitat atomitzada, que no sap d'on véns ni on va, llavors, passes a una col·lecció d'individus amb una competència ferotge entre ells i molt poca capacitat d'aglutinar-se. [...] Una identitat sense xarxa és una trinxera de supervivència. Una xarxa purament xarxa dissol la societat i fa col·leccions d'individus.”¹⁵

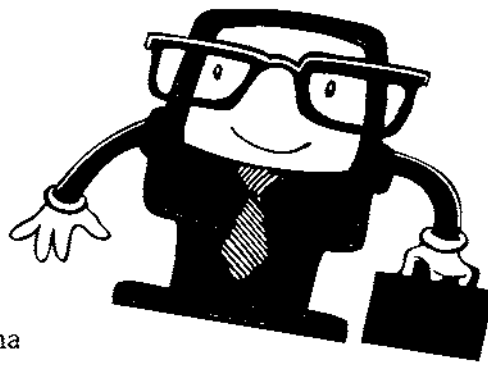
Del grup dels que podem anomenar contraris a l'adveniment del ciberespai i per extensió de l'existència d'un procés globalitzador, en podríem destacar la figura de Paul Virilio.¹⁶ Virilio ens diu, “Sense necessitat d'esperar la bomba demogràfica,¹⁷ amb la velocitat de la informació i dels transports, existeix el sentiment que som en un planeta petitíssim, com el del Petit Príncep. Això crearà allò que Michel Foucault va anomenar “el gran tancament”, serà terrible sentir-nos tancats a la terra. Un malson. Cadascú de nosaltres té un mapa del món i és evident que aquest mapa depèn de les possibilitats de circulació. Quan travessem el món d'una punta a l'altra en poques hores, o podem unir les antípodes instantàniament, comunicar-nos mitjançant Internet o teleconferència, o sigui, quan podem estar sempre els uns sobre els altres [...] el mapa mental es redueix”. La globalització va estretament lligada a un avenç tecnològic diríem que imparable. Aquest augment del pes espe-

cífic de la ciència dins de la vida de l'home sempre ha estat lligat a una construcció ideològica majoritàriament negativa, que concep aquest avenç com una derrota de l'home davant la tecnologia.¹⁸ Tenim múltiples exemples a la mateixa literatura contemporània i no tan contemporània amb autors com H. G. Wells, Aldous Huxley, Ray Bradbury, Jevgenij Zamiatin i els més recents George Orwell amb *1984* i l'obra

2001 portada al cinema per Stanley Kubrick, on els homes passaven de ser els dominadors a ser dominats per la tecnologia que ells mateixos havien creat. Aquest tipus de sentiment existeix i ha existit sempre. Com un dels precedents més llunyans en el temps podem citar la història de Thamus, a *Fedre* de Plató, rei d'una ciutat de l'Alt Egipte. Aquest rei després de conèixer en boca de Theuth, gran inventor, l'invent de l'escriptura, li digué, “[...] Els qui l'aprenquin deixaran d'exercitar la memòria i es tornaran oblidadissos; es refiaran de l'escriptura perquè els recordi coses per mitjà de signes externs en lloc de fer servir els recursos interns que tenen. El que has descobert és una recepta per recordar, no per a la memòria. I pel que fa a la saviesa, els teus alumnes en tindran la reputació sense la realitat, rebran quantitats d'informació sense la instrucció adequada i, en conseqüència, es creuran que són molt erudits quan en el fons seran força ignorants. I com que estaran creguts de la pròpia saviesa en lloc de tenir saviesa real, seran una càrrega per a la societat.”¹⁹ I sense necessitat d'anar tan enrere, una persona a la qual no es pot catalogar com a científica i poc reflexiva, Sigmund Freud, ens fa una declaració aclaparadora dels dubtes dels beneficis que ens poden aportar els avenços tecnològics als éssers humans: “Si no hi hagués hagut un tren que conquerís les distàncies, el meu fill mai no hauria marxat del poble i no em caldria un telèfon per sentir la seva veu; si no es pogués travessar l'oceà en vaixell, el meu amic no s'hauria d'embarcar en un viatge per mar i no em caldria un telegrama per calmar la meua angoixa. De què serveix reduir la mortalitat infantil si precisament aquesta reducció ens imposa la més gran restricció en la concepció de fills, de manera que acabem no tenint més fills que abans del regnat de la higiene, mentre que al mateix temps hem creat unes condicions difícils per a la nostra vida sexual en el matrimoni... I, finalment, de què ens serveix una vida llarga si és difícil i mancada d'alegries, i si és tan plena de sofriment que donem la benvinguda a la mort com un alliberament?”²⁰

Durant la Second European Community Networking Conference, feta a Barcelona del 9 a l'11 de juliol d'aquest any,²¹ es va posar de manifest

que dins el ciberespai ja hi ha força persones i col·lectius que estan treballant de manera activa perquè les cultures locals tinguin un paper important a Internet, sempre sense perdre de vista els grans avantatges que porta estar dins d'un espai global com és Internet mateix. D'entre les moltes intervencions que hi va haver, en voldria destacar dues. La primera va ser feta per la representant dels Estats Units, Amy Borgstrom, presidenta de l'Association for Community Networking (EUA), que va oferir un contrast significatiu en referència a altres intervencions de representants europeus, asiàtics i fins i tot canadencs. Mentre que aquests últims explicaven que el fenomen de les Free Nets²² cada cop era més important, tant pel seu nombre com pels seus continguts, "les xarxes ciutadanes tapen moltes mancances de la nostra societat",²³ la representant dels Estats Units va dir que s'ha produït un estancament significatiu de les *free nets* als Estats Units (l'any 1994 n'hi havia als Estats Units unes tres-centes cinquanta i l'any 1998 n'hi continuaven havent més o menys la mateixa xifra), mentre que es va constatar que a Europa aquesta tendència no es respecta ni molt menys ja que cada dia que passa apareixen més comunitats d'aquest tipus. Ens trobem davant d'un exemple de la importància de les cultures dins del desenvolupament del ciberespai. La diversitat cultural de territoris com Europa, Àsia o el mateix Canadà, el que fa és impulsar i promoure nous "espais" de debat i de trobada, enriquint d'aquesta manera cada cop més el ciberespai. A més a més, cada vegada hi ha més vincles entre aquestes comunitats, per distants que aquestes siguin, geogràficament i culturalment, intercanviant experiències i opinions i posant en pràctica la ja esmentada teoria que diu que fomentant la globalització a la vegada estem fomentant la localització.

La segona intervenció a la qual vull fer referència va ser feta per Artur Serra²⁴ sota el títol "Exploring Local Nets". En aquesta intervenció, Artur Serra va avançar una possible línia de treball pel que fa un intent d'"ordenar" el ciberespai de manera, podríem dir-ne, més local. Una part important d'aquesta proposta estava centrada en l'ac-

tuació sobre el que s'anomena "dominis". Per la seva importància farà una petita defi-

nició d'aquesta peça fonamental en l'entramat del ciberespai. El domini²⁵ és la manera que tenim de localitzar un ordinador dins la xarxa Internet a més a més de ser la garantia de la nostra identitat. El domini també és utilitzat com a marca per localitzar una institució o empresa determinada; són únics, per tant no és possible que dues persones o institucions tinguin simultàniament la mateixa adreça. En el terreny empresarial és on els noms dels dominis han adquirit una major importància ja que la facilitat de localització és un dels punts més importants que han d'ajudar a les possibles vendes dins del ciberespai. Podem dividir els dominis en dos tipus, els genèrics i els territorials. Els genèrics estan organitzats conceptualment i són els que podríem anomenar bàsics dins d'Internet. Tenen tres lletres i entre d'altres els més coneguts són els dominis .com, inicialment previstos per a empreses comercials, .org

15. Luis Ángel Fernández Hermana, entrevista a Manuel Castells, revista electrònica *en.red.ando*, 21 d'octubre de 1997

<http://enredando.com/>

16. Paul Virilio és arquitecte urbanista i va ser director de l'Escola Especial d'Arquitectura de França. És autor de diversos llibres, entre ells *L'espace critique* 1984, *Logistique de la perception* 1984.

17. Albert Einstein va advertir, poc abans de morir, que la humanitat hauria d'afrontar tres amenaces abans que s'acabés el segle XX, la bomba atòmica, la bomba demogràfica i la bomba informàtica.

18. Ricard Faura i Homedes. *Construcció ideològica d'Internet*. Barcelona 1996

19. Plato. *Phaedrus and Letters VII and VIII*. New York, Penguin Books, 1973 pag. 96

20. Neil Postman, *Tecnòpoli*, pàg. 14.

21. <http://www.bcnet.upc.es/ecn98>.

22. També són anomenades Civic Networks o Public Acces Networks. Artur Serra i Leandro Navarro ens les defineixen com "Les xarxes ciutadanes, a diferència de ser un simple mitjà de comunicació com les ràdios locals o les televisions locals, són un espai per associar-se, són un lloc social."

23. Veronique Clerk (VECAM), Second European Community Networking Conference.

24. Professor de la Universitat Politècnica de Catalunya i director de Bcnet.

inicialment previstos per a organitzacions i .net, previstos per a empreses relacionades amb l'entorn d'Internet. El més utilitzat és el .com que actualment ja té més de 2.000.000 de registrats.

Els dominis territorials o també denominats geogràfics, són els que té cada país. Aquests són utilitzats per les organitzacions i empreses que desitgin establir-se a Internet o que volen protegir la identitat de la seva marca o nom comercial dins del context d'un país concret. Aquest tipus de domini consta de dues lletres (.es per Espanya, .fr per França, .au per Austràlia, etc.). Actualment s'està produint una saturació en els dominis genèrics, sobretot en el cas dels .com, fet que està provocant moviments per intentar redreçar la situació. Hi ha quatre milions de dominis registrats oficialment. El creixement setmanal és de 60.000. De dominis internacionals n'hi ha més o menys un milió, i dels genèrics tres milions dels quals més de dos milions pertanyen als dominis .com. Es pot veure clarament el fenomen de descompensació que es produeix entre els diferents tipus de dominis.²⁶

Artur Serra en va llançar la idea sense entrar a fons en cap proposta en concret, però es podria desprendre que s'hauria d'anar cap a una modificació del sistema dels dominis, aquesta modificació hauria de situar cada cop de manera més precisa la localització del domini en concret.

A manera d'exemple podria posar l'adreça d'una hipotètica pàgina personal meva. Amb l'actual sistema de dominis l'adreça podria ser:

www.upf.es/darwin/ricard_faura.htm

Aquesta adreça ens indica que la pàgina és a Espanya (.es), a una empresa o institució anomenada upf (en aquest cas Universitat Pompeu Fabra), dins d'un servidor²⁷ anomenat Darwin.

Una proposta nova, d'entre les moltes que es podrien fer seria:

www.eu.es/cat/bcn@ppage@ricard_faura

Desglossant l'esmentada adreça, el primer bloc de lletres ens situaria dins d'una comunitat d'estats o continent, en aquest cas Unió Europea (eu). El segon bloc seria el de l'estat, en aquest cas Espanya (es). El tercer bloc equivaldria al país o re-

gió, aquí seria Catalunya (cat). El quart bloc ja seria el de la localitat que acabaria de situar-nos geogràficament, Barcelona (bcn).

L'activitat, empresa o el motiu de la pàgina l'he situat entre arroves (@), cosa que en facilitaria la tasca de la cerca per activitats ja fos a escala local o a escala general. Al mateix temps s'acabaria l'obligació d'un únic domini amb el mateix nom ja que podríem baixar a escala de localitat i cada localitat podria repetir el domini i així hi podria haver, per exemple la IBM tant a Barcelona, com a Calcuta o Nova York. Seria possible plantejar una cerca de totes les pàgines IBM per exemple d'Europa, cosa que ara és quasi impossible, com a mínim de manera ràpida. Un sistema d'aquest tipus permetria localitzar més fàcilment i ràpidament les pàgines a les quals vulguem dirigir-nos. A més a més el sistema de cerca seria molt més àgil i a la vegada estaríem adreçant-nos no solament a una institució o persona sinó que a la vegada sabríem on està aquesta persona o institució i «situar-la» en el mapa, trencant així la despersonalització a la qual estem acostumats els que ens movem més o menys sovint dins d'Internet. Una proposta d'aquest tipus també facilitaria la possibilitat d'incloure trets i característiques culturals en la mateixa adreça o domini com poden ser la llengua pròpia o l'ètnia de pertinença sense que això contribuís a una desorientació sinó que encara en facilités més la localització.

Ens portarà, doncs, irremeiablement l'esclat del ciberespai a la globalització fins al punt d'aniquilar les diferents cultures unificant a la vegada el resultat polític d'aquestes, com són la consciència i el sentiment nacional? Al meu parer, i deixant-me emportar per una vegada per l'esperit profètic dels teòrics del ciberespai, tant detractors com animadors de l'indiscutible avenç de les noves tecnologies, dic NO. I ho dic amb majúscules ja que les cultures han viscut i evolucionat a través de tots els mil·lennis en què l'home ha «regnat» sobre la terra sobrevivint a tot tipus de canvis i transformacions.

Les noves tecnologies són un mitjà, una eina. La manera en què aquesta s'utilitzi vindrà força determinada per l'entorn cultural en què es trobi l'ho-

me en cada moment. La teranyina²⁵ de la Xarxa, símil molt utilitzat en els entorns d'Internet a més a més de ser la traducció literal de la paraula "web", permet a l'home representar dos tipus de paper. El de l'aranya que utilitza la teranyina per treure el seu propi profit, després, però, d'haver treballat a construir una bona teranyina, ben situada i consistent, que li permeti treure els fruits suficients per mantenir-se i a la vegada reproduir-se. L'altre paper possible és el de mosca, que només té l'opció de quedar irremissiblement atrapada i servir d'àpat a l'aranya enginyosa. Les mal anomenades cultures minoritàries, totes les cultures ho són, tenen l'oportunitat d'interpretar el paper d'aranya i no de mosca. Qui no tingui clar el seu paper, de ben segur que serà atrapat per la gran teranyina. Crec que Catalunya està en disposició de ser una bona i productiva aranya, prova d'això la tenim en les importants iniciatives que s'estan engegant i d'altres que ja fa temps que funcionen des d'aquí i amb el reconeixement de moltíssima gent de tots els punts del nostre planeta, capitanejades per persones força prolífiques tant en el terreny de les idees com en el de les iniciatives. Parlo de persones com les esmentades anteriorment, Artur Serra i Alfons Cornella i d'altres com Luís Àngel Fernández Hermana²⁹ i Vicent Partal.

Caldrà, però, resoldre tres importants esculls per al desenvolupament en tots els nivells i a tots els racons del planeta d'un sistema universal d'informació. El primer és l'accés de tothom al ciberespai, fet actualment impossible pel gran desequilibri econòmic i social en tot el món i l'encara considerable cost econòmic que comporta estar dins d'Internet. El segon escull és resoldre el problema de la cerca dins d'Internet, en aquests moments tasca poc clara i a voltes força decebedora, lligada amb molta probabilitat a un canvi en el sistema actual de dominis. I la darrera de les dificultats se superaria amb un sistema de traducció àgil

i tan precís com fos possible dins de la Xarxa, fet que permetria l'intercanvi d'informació amb independència de l'idioma d'origen d'aquesta i trauria de l'estatus de privilegi llengües com l'anglès, actualment *lingua franca* del ciberespai. Tot plegat farà que la globalització sigui el resultat de la suma de totes les cultures per minoritàries que aquestes siguin i Internet haurà estat un dels seus principals artífexs.

Bibliografia

- (Autors diversos) *Telos. Cuadernos de comunicación, tecnología y sociedad* (1996).
- CARRITHERS, M. *¿Por qué los humanos tenemos culturas?*. Madrid: Alianza, 1995.
- CASTELLS, M. *La era de la información. Economía, sociedad y cultura*. Madrid: Alianza, 1996.
- CEBRIÁN, J. L. *La red*. Madrid: Taurus, 1998.
- ECO, U. *Apocalípticos e integrados*. Barcelona: Lumen, 1995.
- GAYES, B. *Camino al futuro*. Madrid: McGraw Hill, 1995.
- GIDDENS, A. *Consecuencias de la modernidad*. Madrid: Alianza, 1994.
- GUBERN, R. *El simio informatizado*. Madrid: Fundesco, 1987.
- LADMIRAL, J.-R. *La communication interculturelle*. Paris: Armand Colin, 1989.
- LATOUR, B. *Ciencia en acción*. Barcelona: Labor, 1992.
- LÉVY, P. *La cibercultura, el segon diluvi?*. Barcelona: Proa i UOC, 1998.
- LÉVY, P. "Sobre la cibercultura". *Revista de Occidente* (1998), núm. 206.
- MAJÓ, J. *Xips, cables i poder*. Barcelona: Proa, 1997.
- MILLÁN, J. "La cultura en la comunidad virtual". *Revista de Occidente* (1998), núm. 206.
- NEGROPONTE, N. *El mundo digital*. Barcelona: Beta, 1995.
- PORTALES, D. et. al. *Comunicación transnacional. Conflicto político y cultural*. Lima: Desco, 1982.
- POSTMAN, N. *Tecnòpoli*. Barcelona: Llibres de l'Índex, 1994.
- RHEINOLD, H. *La comunidad virtual. Una sociedad sin fronteras*. Barcelona: Gedisa, 1996.
- STALLABRAS, J. "Formas de identidad en el ciberespacio". *Revista de Occidente* (1998), núm. 206.
- TURKLE, S. *Life ont the Screen. Identity in the age of the Internet*. New York: Simon & Shuster, 1995.
- VALVERDE, Ll. *L'endoll foradat (màquines i humans)*. Mallorca: L'eix editorial, 1994.
- Vidal Villa, J. M. *Mundialización*. Barcelona: Icària, 1996.
- WOOLGAR, S. *Ciencia: abriendo la caja negra*. Barcelona: Anthropos, 1988.

25. Domain Names Service o DNS.

26. <http://www.interdomain.net>.

27. Ordinador que proporciona recursos a una xarxa i que proveeix d'informació els clients.

28. Alfons Cornella, <http://www.extra-net.net>.

29. <http://www.en.red.ando.com>.